

Usabal kiroldegiko gatazka

Dokumentu honen helburua Usabal kiroldegiko gatazka azaltzen duten arrazoiak argitzea eta testuinguruan kokatzea da. 16 galdera eta erantzun aurkezten ditugu hemen, egoerari buruzko azalpenak emateko eta beharrezkotzat jotzen gauen ariketa pedagogiko bat egiteko.

1. ZER DA “ZERBITZUEN EMAKIDAKO KONTRATU BAT”?

Kontratazio-modalitate bat da, non aukera ematen dien administrazio publikoei komunitateari zenbait zerbitzu eskaintzeko, enprekin batera lan eginez. Horrela kudeatu dira Usabalgo kirol-instalazioak 2005az geroztik, ireki zirenean. Gipuzkoako eta Euskadiko beste kiroldegi askok ere horrela funtzionatzen dute. Inguruko batzuk aipatzearren, Oiartzun, Billabona, Donostia (Zuhaizti eta Riberas), Orio, Lezo, Errenteria, Hondarribia edota Azkoitia, besteak beste.

2. ZEIN DIRA ZERBITZUEN EMAKIDAKO KONTRATU BATEN EZAUGARRIAK?

Era horretako kontratuak aukera ematen diete udalei hainbat zerbitzuren kudeaketa enpresa desberdinei esleitzea (kasu honetan, udal kirol-instalazioen kudeaketa integrala), betiere lizitazio publiko baten ondoren (lehiaketa irekia enpresa interesdun ororentzat); balorazio baten ostean, proposamen onena egin duen enpresari esleitzen zaio kudeaketa.

Bi aldeek (udalak zein enpresak) dituzte abantaila ekonomikoak, baina baita elkarrekiko betebeharrak ere; enpresa da guztiaren funtzionamendu onaren arduraduna eta kudeaketa horrek suposatzen duen arriskua ere bere gain hartzen du.

3. ZERGATIK ERABAKI ZEN TOLOSAN KIROL-INSTALAZIOAK KUDEATZEKO EREDU BERAREKIN JARRAITZEA?

2005ean, KIROLZER, S.L. Tolosako kirol instalazioen kudeaketa integrala eramateko zerbitzuen emakidako kontratuaren esleipendun suertatu zen; kontratu hori 2020ko abuztuan amaitzen zen. Hori dela eta, Udalak aholkularitza-enpresa bati (AGEM – CONSULTORES Y AUDITORES, S.L.) eskatu zion azter zezala zein izango litzatekeen etorkizunean espazio horiek kudeatzeko modurik egokiena: ordura arte bezala jarraitzea edo Udalak berak bere gain hartzea instalazioen kudeaketa. Faktore ugari aztertu ondoren, legezkoak eta ekonomikoak besteak beste, onena egungo sistemarekin jarraitzea zela ondorioztatu zen. Azterketa horretan oinarrituta, alde batetik, eta 15 urtez KIROLZER, S.L. enpresarekin izandako kudeaketa oso positibo bezala baloratua izan ostean, bestetik, erabaki zen eredu berarekin jarraitzea.

4. ZERGATIK ESATEN DUGU EREDU HAU ARRAKASTATSUA IZAN DELA?

Tolosako udal kirol instalazioen kudeaketa eredia erreferente arrakastatsua izan da sektorean hasiera-hasieratik. Hori instalazioen eta zerbitzuen kalitate bikainari zor zaio, baita ekonomikoki oso ondo funtzionatu izanari ere. Eredua horri esker, urtez-urte hobekuntzak egin ahal izan dira instalazioetan.

Era berean, kudeaketa eredu horrek aukera eman zion enpresa emakidadunari (KIROLZER, S.L.), urte horietan zehar, sektoreko lan eta soldata baldintzak hobetzen zituzten enpresa-itunak eskaintzea.

5. INSTALAZIOEN ITXIERA MUGAGABEA ETA "UDALAREN KONTROL GALERA" KONTRATUAREN TIPOLOGIAREN ONDORIO AL DIRA?

Grebarako eskubidea langileen oinarrizko eskubidea da, aukeratutako kontratazio eredia edozein dela ere. Greben adibide ugari bizi izan ditugu, non zerbitzu publikoak emateari utzi zaion langileen lan aldarrikapenen ondorioz, dela kanpoko enpresen bitartez ematen diren zerbitzuen kasuan, dela funtzionarioek eurek zuzenean emandako zerbitzuen kasuan. Horren adibide da Tolosako Udalean aurtengo urriaren 25ean gertatutakoa, udal eraikinak itxi egin baitziren Tolosako Udaleko langile publikoen grebaren ondorioz.

Egoera horiek ohikoak dira lan-eremuan. Funtsezkoa da ulertzea arazo horien kudeaketa eta aldeek ekintzen proportzionaltasuna funtsezkoak direla konponbidea aurkitzeko. Azken batean, "kontrola galtzea" ez dago kontratazio-ereduaren mende, tartean dauden alderdien arteko elkarriketarako eta elkar ulertzeko gaitasunaren mende baizik.

6. ZENBAT ENPRESA AURKEZTU ZIREN LIZITAZIORA ETA ZEIN PUNTUAZIO LORTU ZUTEN?

Mota honetako lehiaketa publikoetara lizitazioaren pleguetan jasotako baldintzak betetzen dituzten enpresa guztiak aurkez daitezke. Tolosako Udalak ezin dio betorik jarri enpresa bati, beti eta leku guztietan errespetatu behar delako lehia askea.

Bi enpresa baino ez ziren aurkeztu lizitaziora: BPXSPORT XXI, S.L. eta KIROLZER, S.L.; proposamenak legeak ezartzen duenari jarraituz baloratu ziren, hau da, proposamenek 100 puntu izango dituzte gehienez, eta alderdi ekonomikoak, alderdi teknikoak baino pisu handiagoa izan behar du, kasu honetan 52 puntu gehienez ere. Proposamenak sakon aztertu ondoren, Udaleko arduradun teknikoek (ordezkari politikoek ez daukate balorazio prozesua baldintzatzeko inolako aukerarik) honako puntuazio hauek eman zituzten: 83,30 puntu BPXSPORT XXI, S.L. enpresari eta 63,38 puntu KIROLZER, S.L. enpresari, hurrenez-hurren.

7. NOLA GAUZATU ZEN TOLOSAKO KIROLDEGIKO KONTRATAZIO PROZESUA?

Kontratazio prozedura, legeak ezarritakoari jarraiki garatu zen, zorrotz, eta Tolosako Udalean egiten diren lizitazio eta kontratazio guzti-guztiak bezala, Udaleko arduradun teknikoek aholkularitzarekin eta haien kontrolpean egin zen.

Beraz, Tolosako Udalak BPXSPORT XXI, S.L. enpresaren eskuetan utzi zuen Tolosako kirol-instalazioen kudeaketa integrala (horien artean, Usabalgoak) lehiaketa publikoan puntuaziorik handiena lortu ondoren, azaldu den bezala.

8. ENPRESA BATEK KEXA BAT JARRI ZUELA ENTZUN NUEN: ZER GERTATU ZEN ZEHAZKI?

Egia da. KIROLZER, S.L. enpresak, lizitazioan bigarren puntuaziorik onena lortu zuen enpresak, errekurtsua jarri zuen 2022ko martxoan, BPXPORT XXI S.L. enpresaren aldeko esleipen-proposamenaren alderdi batzuk zalantzan jarriz. Urte horretako uztailan, berriz, errekurtsu horren aurka ebatzi zuen EAeko Kontratuen inguruko Errekurtsoen Administrazio Organoak (KEAO-k), eta arrazoia eman zion Tolosako Udalari, prozesu guztia zuzen eraman zela berretsiz.

Garrantzitsua da gogoratzea pandemiak eta errekurtsu horren ebazpenak atzerapenak eragin zituztela kontratu berriaren sinaduran. Horregatik, enpresaren aldaketa ofiziala ez zen 2022ko irailera arte gauzatu.

9. ZER JASOTZEN DU TOLOSAKO UDALAK ETA BPXPORT XXI, S.L. ENPRESAK SINATUTAKO KONTRATUAK??

Kontratua 10 urtetarako sinatu da BPXPORT XXI, S.L. enpresarekin, 2022ko irailetik 2032ko abuztura bitarte. Akordio horren epea ezin izango da luzatu. Kontratuaren arabera, enpresak 120.000 euroko urteko kanona ordaindu beharko dio Tolosako Udalari. Enpresak kontratutik eratorritako Irabazi Garbiaren %100 lortuko du, baina urtean 62.000 euroko gehieneko muga ezarrita. Zenbateko horretatik gorako Irabazi Garbia enpresaren eta Udalaren artean banatuko da, enpresak zerbitzuaren urteko kudeaketa egokiagatik aurrez ezarritako kalitate-estandarretan lortutako balorazioaren arabera. Enpresak datozen 10 urteetan egin beharko dituen inbertsioak 1.380.000 eurokoak dira; inbertsio guztiak enpresaren kontura izango dira; argitzearen, aipatutako mozkin potentzialak, inbertsioak egin ondoren kalkulatu dira beti, ez lehenago.

10. ZEIN LAN-BALDINTZA ZITUZTEN KIROLDEGIKO LANGILEEK KIROLZER S.L. ENPRESAREKIN?

Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean ofizializatu zen 2019ko otsailaren 27an. Hitzarmenaren indarraldia 2018ko urtarrilaren 1etik 2020ko abuztuaren 31ra artekoa zen, egun horretan amaitzen baitzen Kirolzer, S.L. enpresarekin zerbitzuak emateko kontratua.

Aipatutako arrazoiak direla eta, BPXPORT XXI, S.L. enpresarekin ez da eskualdaketarik egiten 2022ko irailaren 1era arte, egun horretan hartu baitzuen Tolosako kirol-instalazioak kudeatzeko ardura.

Plantilla osoa subrogatzen da, eta iraungitako hitzarmenaren lan-baldintzak bere horretan mantentzen dira (ultraaktibitatea edo aurreraeragina), enpresak eta plantillak beste itun bat sinatu arte.

11. ZEIN LAN-BALDINTZA ZEHAZTU ZIREN LIZITAZIO BERRIRAKO?

Lizitazioaren oinarriek jasotzen dute lehiaketa irabazi zuen enpresak plantilla osoa mantendu behar zuela eta indarrean zegoen hitzarmen kolektiboa errespetatu behar zuela. Legez nahitaezkoa da lizitazioaren oinarrietan indarrean dagoen lan-hitzarmena aipatzea.

12. KIROLZER, S.L. ENPRESAKO LANGILEEK LANEAN JARRAITU ZUTEN ENPRESA ALDAKETAREKIN?

Bai, KIROLZER, S.L. enpresako plantilla osoa "subrogatu" zen (horrek esan nahi du 2022ko irailaren 1etik aurrera enpresa berriko langile izatera pasatu zirela, lan-baldintzak bere horretan mantenduta).

13. BA AL DAGO LAN-HITZARMENIK GIPUZKOAKO KIROL-INSTALAZIOETARAKO?

Kirol Instalazioen Sektoreko Hitzarmen Probintzial berria 2023ko abuztuaren 16an ofizializatu zen, Usabal kiroldegiko langileak greba mugagabeen zeuden bitartean. Hitzarmena, instalazio mota honetako Gipuzkoako Enpresa Kudeatzaileen Elkartek eta LAB, CCOO eta UGT sindikatuek sinatu zuten. ELA sindikatuak ez zuen bat egin akordioarekin, sektore horretan ez du gainera gehiengo sindikalik. Hitzarmen horrek 10 urte zeramatzen berritu gabe. Probintzia-hitzarmen hau 2027ko abenduaren 31ra arte egongo da indarrean, argitaratu zenetik aurrera.

14. BERAZ, ETA LAN ONDORIOETARAKO, ZEIN TESTUINGURUTAN EMATEN DA ENPRESA ALDAKETA?

BPXPORT XXI, S.L. Usabal Kiroldegia kudeatzen hasi zenean, 2022ko irailaren 1ean, indarrean zegoena aurreraeragina zuen Hitzarmen Kolektibo bat zen, 2020ko abuztuaren 31ean iraungi zena eta duela gutxi sinatutako Hitzarmen Probintzialean jasotako baldintzak hobetzen zituena jada. Testuinguru horretan hasi ziren Lantokiko Hitzarmen hori berritzeko negoziazioak enpresaren eta plantillaren artean.

Hitzarmen Probintzialak jasotzen du aldeek (patronalak eta gehiengo sindikalak) kiroldegien sektorean onartutako gutxienekoa. Hortik aurrera, posible da Probintziako Hitzarmenaren baldintzak hobetuko dituzten Lantokiko Hitzarmenen goranzko negoziazioa, Usabalgo Kiroldegiaren kasuan ohiko izan zen bezala.

15. ZER LOTURA DU USABAL KIROLDEGIKO LAN-GATAZKAK KIROLDEGIEN SEKTOREAN ELA-K DUEN ESTRATEGIA SINDIKALAREKIN?

Gipuzkoako kiroldegien sektorean, hainbat sindikatuk ordezkatzeko dituzte langileak. LAB-ek, CCOO-k eta UGT-k gehiengoa duten arren, ELA-k ere ordezkari garrantzitsua du, hainbat lekutan presentzia handia baitute, Usabalgo Kiroldegian bezala.

Sektorerako Hitzarmen Probintzial berri bat negoziatzeko prozesuan, LAB, CCOO eta UGT gai izan ziren patronalarekin akordioa lortzeko; ELA-k, berriz, ez zuen akordioarekin bat egin nahi izan. Desadostasun hori Usabalgo Kiroldegian islatzen da batez ere, bertan, ELA-k eragin handiagoa duelako, ñabardura sindikalak dituen lan-gatazka bat elikatuz.

16. NOLA JOAN ZIREN LANGILEEN ETA ENPRESAREN ARTEKO NEGOZIAZIOAK UDAL-GOBERNUA ALDATU ZEN ARTE?

Enpresa emakidaduna aldatu ondoren, Usabalerako lan-hitzarmen berri bat adosteko negoziazioak hasi ziren. 10 eguneko lehen greba 2023ko martxoaren 16tik 26ra arte izan zen; greba mugagabea, berriz, 2023ko maiatzaren 8an hasi zen. Udal hauteskundeak hilabete horretako maiatzaren 28an ospatu ziren.

2023ko ekainaren 29an, Usabalgo eta ELA-ko langileek Atariari emandako elkarrizketa batean jakinarazi zuten, enpresa emakidadunak %5,4ko soldata-igoera eskaini zuen 2023rako, eta KPI-aren igoera 2024 eta 2025erako. Klaseak prestatzeko orduei eta soldata-kategoriei buruzko beste gai batzuk ere ixtetik gertu zeuden. Negoziazioa tratatu egiten da enpresa aldatu aurreko urteetarako atzeraeraginekin eskatutako soldata-igoerei buruzko irizpideetan adostasunik lortzen ez delako.

Argi dago, gatazka luzatzen den neurrian, galdera eta zalantza gehiago sortuko direla, eta horiek aztertu eta argitu egin beharko direla. Gatazkaren konponbideak ez dirudi berehalakoa izango denik, beraz, gure ustez beharrezkoa da komunikazio eta gardentasun ariketa bat egitea tolosarrei begira. Ildo beretik jarraituko dugu lanean.

www.eaj-pnv.eus